

Memo

Datum : Woensdag 30 november 2016
Aan : Bestuurlijk Overleg 7 december 2016
Kopie aan : C. van Eert
Van : Evaluatiecommissie
Betreft : voorstel

Dit voorstel is besproken in Voorzittersoverleg op 14 november 2016 en per mail voorgelegd aan de Evaluatiecommissie.

1. Aanleiding evaluatie.

Op 17 december 2015 zijn de gemeenten in de regio Arnhem en Nijmegen gestart met de nieuwe vorm van samenwerking. In het voorstel van Stuurgroep Regionale Samenwerking is opgenomen dat, ter uitvoering van artikel 7 lid 5 van de regeling, in de loop van 2016 de eerste evaluatie zal worden gehouden.

Het Bestuurlijk Overleg heeft op 5 oktober ingestemd met het voorstel van de fungerend voorzitter om een evaluatiecommissie in te stellen bestaande uit de volgende personen:

- mevr. L. van de Meijs, burgemeester Doesburg,
- dhr. H. van den Berg, wethouder Heumen,
- dhr. W. Hol, wethouder Overbetuwe
- dhr. G. Ritsema, wethouder Arnhem.

Opdracht van de werkgroep is voor het Bestuurlijk Overleg van 7 december 2016 een plan van aanpak voor te leggen.

2. Onderzoeksvraagstelling.

Deze evaluatie gaat primair over de bestuurlijke samenwerking tussen de gemeente in de regio Arnhem Nijmegen. Doel van de evaluatie is de samenwerking te verbeteren en te versterken om daarmee de regionale ambities te kunnen realiseren.

De vraag die in de basis gesteld kan worden is:

- wat hebben we in één jaar samenwerken bereikt,
- hoe functioneert de samenwerking.

Om deze vragen te kunnen beantwoorden moet de volgende informatie worden opgehaald:

- feiten en bevindingen.
- oordelen van de doelgroepen,
- verbeterpunten.

3. Input criteria.

In de toelichting bij de regeling zijn criteria vastgelegd waaraan de regionale samenwerking getoetst dient te worden. Deze zijn:

- de slagvaardigheid van de samenwerking, kan er adequaat worden gereageerd op voorkomende opgaven en uitdagingen (bv. doorlooptijd);
- de verhouding tussen de bereikte resultaten enerzijds en de bestuurlijke en ambtelijke inzet anderzijds;
- de vraag of de gemeenteraden zich voldoende herkennen in het proces van samenwerking;
- de kwaliteit van de gemeenschappelijk geformuleerde regionale agenda;
- de positie die het samenwerkingsverband inneemt richting haar strategische partners (provincie, triple helix, Rijk en EU);
- maximale administratieve eenvoud ('lean and mean').

Naast deze primaire bron van criteria zijn er nog twee bronnen te benoemen. Door de gemeenten zijn bij de besluitvorming over het aangaan van de regionale samenwerking wensen, bedenkingen en aandachtspunten meegegeven. Daarbij is, naast een concrete opgave van toetsingscriteria door de gemeente Overbetuwe, m.n. aandacht gevraagd voor de verbinding van de bestuurlijke regionale samenwerking met de Stichting Economic Board.

In het Bestuurlijk Overleg van 5 oktober jl. is de vraag gesteld wat belangrijke evaluatiepunten zijn die meegeven kunnen worden aan de evaluatiecommissie. Voor een belangrijk deel zijn deze aspecten aanvullend c.q. zijn een aanscherping van de criteria uit de eerste bron.

4. Evaluatiecriteria

Voorgesteld wordt de regionale samenwerking te beoordelen aan de hand van de volgende criteria (waarbij tussen haakjes de onderwerpen die aan de orde komen zijn benoemd).

- slagvaardigheid, schakelkracht en bestuurlijke effectiviteit.
(worden resultaten bereikt, met wisselende partners, schakelkracht, vermogen in te spelen op wisselende omstandigheden, samenwerkingsvaardigheid, doorzettingsmacht.)
- efficiëntie kosten.
(lean and mean, tijdsbesteding bestuurders, omvang en kwaliteit ambtelijke voorbereiding en uitvoering, ondersteuning).
- democratische kwaliteit.
(invloed colleges en gemeenteraden, herkennen de gemeenteraden zich in de samenwerking, informatietijdigheid, verantwoording en transparantie).
- kwaliteit gezamenlijke regionale agenda.
(gedeelde agenda, worden de doelen bereikt, gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de opgaven, wat zijn de lokale en regionale resultaten).
- positie regionale samenwerking.
(positie in regionaal en bovenregionaal netwerk, gezamenlijke verbindingskracht, kwaliteit van de relatie met strategische partners en in het bijzonder Stichting Economic Board).

Samengevat kan geconcludeerd worden dat de samenwerking wordt getoetst op de volgende aspecten:

- Effectiviteit (in kosten en baten),
- democratische kwaliteit,
- samenwerkingsvaardigheid.

5. Doelgroepen

We gaan bij de evaluatie te rade bij:

- Collegeleden (deelnemers aan de Portefeuillehoudersoverleggen),
- voorzitters PFO,
- raadsleden,
- Ambtenaren (w.o. secretarissen PFO en gemeentesecretarissen),
- Betrokken partners.

6. Proces & Procesorganisatie

Uitgangspunt voor de uitvoering van de evaluatie is dat deze zoveel als mogelijk 'lean and mean' wordt uitgevoerd, waarbij de kwaliteit geborgd dient te blijven.

Gelet op de duur van de samenwerking, het doel van de evaluatie en het feit dat de regionale samenwerking wordt gedragen door 4 portefeuillehoudersoverleggen (PFO's) is de keuze gemaakt de evaluatie te voeren aan de hand van vijf concrete casussen. Elk PFO levert één casus uit de eigen praktijk. De keuze van het onderwerp wordt in overleg met de voorzitters van de 4 PFO's gemaakt.

De 5de casus betreft de relatie van het Gemeenschappelijk Orgaan met de Stichting Economic Board.

Door deze praktische insteek te kiezen blijft de evaluatie dicht bij de ervaring en belevingswereld van de betrokkenen en draagt daardoor maximaal bij aan het doel van de evaluatie.

De 'hoe-vraag' is nog onbeantwoord gebleven.

- schakelen we externe begeleiding en/of onderzoekscapaciteit in? Door het Voorzittersoverleg is uitgesproken dat dit om meerdere redenen de voorkeur verdient. Voorgesteld verbinding te leggen met regionale kenniscentra zoals HAN of Radboud Universiteit). Mogelijk is het evaluatie te gebruiken in het kader van een 'studieopdracht', waarbij deskundige begeleiding door een lector geborgd dient te worden.
- is de bereidheid hier geld vrij te maken c.q. extra budget te vragen bij de deelnemende gemeenten? In het in juni 2016 vastgestelde begroting is zee beperkt financiële ruimte. Een mogelijk overschot over 2016 is wellicht in te zetten.

Mede gelet op het advies van het voorzittersoverleg is contact gezocht met het Kenniscentrum Publieke Zaak van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen. Door het Kenniscentrum is een offerte uitgebracht voor de uitvoering van de Evaluatie (Voorbij de startblokken, 30 november 2016).

7. Instrumenten

De volgende instrumenten passen bij de evaluatie:

- interviews met stakeholders.
- bijeenkomsten (rondetafelgesprekken) over de 5 casussen.
- interviews/gesprekstabfels met raadsleden/externe partijen/partners.

Hierbij wordt gedacht deze rondetafelgesprekken in 1 (of 2) dagen te plannen. De concrete invulling is mede afhankelijk van de in te schakelen partij.

8. Organisatie en kader

Het Bestuurlijk Overleg is opdrachtgever voor de evaluatie.

Het Bestuurlijk overleg stelt een Stuurgroep in die het proces begeleid en zorgt voor de bewaking van de kwaliteit. De Stuurgroep bestaat uit 3 (of 5) personen waaronder de vicevoorzitter. De Stuurgroep wordt ondersteunt door de secretaris van de regio. Aanvullend zal projectondersteuningscapaciteit beschikbaar moeten worden gesteld.

De Stuurgroep biedt het eindrapport aan het Bestuurlijk Overleg.

9. Planning

- 7 december 2016	Principe besluit Bestuurlijk Overleg over onderzoekopdracht. (afgezien wordt van consultatie van gemeenteraden)
- december 2016/februari 2017	Afstemming door leden BO binnen eigen college.
- december 2016/februari 2017	Verder vormgeven en inrichten van evaluatieproces.
- februari - mei 2017	Uitvoering evaluatie. Opstellen eindrapportage
- mei - juni 2017	Behandeling in Bestuurlijk Overleg Verslag van evaluatie en aanbevelingen Bestuurlijk Overleg worden aangeboden aan gemeenten
- 3 ^e kwartaal 2017	Behandeling in gemeenten
- 4 ^e kwartaal 2017	Agendering reacties gemeenten in Bestuurlijk Overleg